

СОЧИ - 2017

Жангы инвестицияланы келтириу – регионну тири айныууну мурдору

Къабарты-Малкъарны Башчысы **Юрий Кокос** Сочи-2017 инвестфоруму планар жыйылууну ишине къатышканды. Баш темасы: «Россеин регионларына инвестицияла: регионал политиканы мағаналылыгы».

Аны ишин ача, Россеин Правительствоосуна Председатели **Дмитрий Медведев** къаралны андан ары айныуунда мағаналы ыздадан бирине экономиканы өсдорууну санаганын айтканды. Алай болур ючюн а, жангы инвестицияланы келтириу, регионаны тири айныууга тиийшлиди. Ол а баш мағананы туткан борча, адамланы жашауларын тапландырууга себеплик этген мурдору, деп чертгенди премьер-министр. РФ-ни Правительствоосу 2017 жылдан 2025 жылга деги кезинде ишлерини Комплекс планы да бу стратегия мағаналы борчу тамамлауға бурулду.

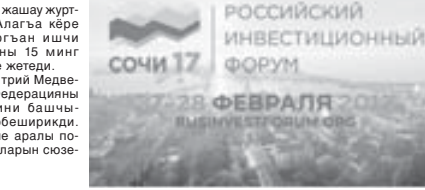
Бирин допацияла бла субсидияла беруу кёбейтилгенди. Аны бла бирге регионланы логотала эм къошак ама алы беруу бла байламлы амаллары да кенгертилгенди. «Къайсы логотала керекти, бизнесге къайсыла фойдалы болгъанларын, къайсыла уа бюджетте къоранча келтиргенлерин жер-жерде тюз багъа бичерге тынчыракъды. Бытырдан башлап биз экономика айнуу жаны бла бийик керемдологе жетген регионла грагнтла Березиб, 2017 жылда ол жумушлагъа энгта да жыйырма миллиард сом къарлау умуллубуз», - дегенди россей правительствоу таматасы.

2018 жылдан регионланы фойдала тошоруу налогуну юсюне къошулууну бир жарымын кеслеринде къоранча онлары болуккъуду. «Бу ангылашымлы жорукъду, регионда не кеп предпритие жетишмиги болса, жангы жашау журтла сореге, жолла, болныца, башка социал объектте ишереге ол къадад амалла чыгъадыла», - деп белгилгенди Дмитрий Медведев.

Экономиканы баш бёлюмлери - бизни проектлерибизде

27-28 февральда Къабарты-Малкъарны делегациясы республиканы оноучусу **Юрий Кокос**у Сочи-2017 россеини инвестиция форумуну ишине къатышканды. Тюнене аны пленар жыйылуунда «Россеин регионларына инвестицияла: регион политиканы баш мағаналы борчлары» деген доклад бла

РФ-ни Правительствоосуна Председатели **Дмитрий Медведев** сөзлегенди. Къабарты-Малкъар форумга шёндого заманга артыкъда мағаналы болгъан инвестиция проектлерин сайлагъанды. Ала республикада экономиканы баш бёлюмлери бла байламлыдыла, ол санда промышленность, АПК, энергетика, транспорт, туризм, жашау журтла бла да. Алагъа кере къурала тургъан ишчи жерлени саны 15 минг чаклы бирге жетеди.

Лев Кузнецов бла Юрий Кокос «Кавказда этилгенди» деген кёрмючде болгандыла

Тюнене Сочи-2017 инвестиция форумда Россей Федерацияны Шимал Кавказны ишлери жаны бла министри **Лев Кузнецов** бла Къабарты-Малкъарны Башчысы **Юрий Кокос** «Шимал Кавказны айныууну корпорациясы» акционер обществону «Кавказда чыгарылганды» деген экспозициясына къарагъанды. Анда регионну уллу эл молк эмда промышленный предпритияларыны продукциялары салнылдыла.

Келишимге къол салыууга РФ-ни Правительствоосу вице-премьери **Александр Хлопонин** бла РФ-ни Шимал Кавказны ишлери жаны бла министри **Лев Кузнецов** къатышкандыла.

РФ-ни Правительствоосуна Председатели Дмитрий Медведев экспозицияны стендлерине къараганды

«Сочи-2017 россеини инвестиция форумуну «Россеин регионларына инвестицияла: регион политиканы баш борчлары» деген темала кере башчыны делегацияна къатышканды. Андан ары айныуунда мағаналы ыздадан бирине экономиканы өсдорууну санаганын айтканды. Алай болур ючюн а, жангы инвестицияланы келтириу, регионаны тири айныууга тиийшлиди. Ол а баш мағананы туткан борча, адамланы жашауларын тапландырууга себеплик этген мурдору, деп чертгенди премьер-министр. РФ-ни Правительствоосу 2017 жылдан 2025 жылга деги кезинде ишлерини Комплекс планы да бу стратегия мағаналы борчу тамамлауға бурулду.

Председатели **Дмитрий Медведев** экспозицияны стендлерине къараганды, «Шимал Кавказны айныууну корпорациясы» АО-ну «Кавказда чыгарылганды» деген экспозициясы бла шагъарилгенди.

Аз тюбеген жаныуарланы сакълауу юсюнден келишим бегитилгенди

Тюнене Сочи-2017 инвестиция форумда Къабарты-Малкъарны Башчысы **Юрий Кокос** бла «Шимал Кавказны табийгъатны сакълауу бла къоруууну арасы» АНО-ну генеральный директору **Рената Шошайте** бирге

ишлеуно ошонден келишимге къол салгандыла. Анга кере республиканы жеринде аз тюбеген жаныуарланы бла битимлени санын къайтаруу эмда сакълауу жаны бла бирге мадарла этерге белгиленди. Табийгъатны къорууу

улауу бла байламлы болгъан проектлени муратлары экология башламчылыклагъа келендириуду, ала аны жашауда бардыруугъа себеплик этиуду, къудуретни халин биллиуду, адамланы экология жууаплыкларыны кеторууду.

Келишимге къол салыууга РФ-ни Правительствоосу вице-премьери **Александр Хлопонин** бла РФ-ни Шимал Кавказны ишлери жаны бла министри **Лев Кузнецов** къатышкандыла.

ПРОИЗВОДСТВО

Завод, продукциясын кенгертип, тыш рыноклагъа чыгъаргъа муратлыгы

Элбрус районну жер-жерли администрациясыны башчысыны кутулгуну толтургъан Заилиханланы Къаншаубий, Тырынаууну администрациясыны таматасы Жапугуланы Руслан бла бирге «Каббалкис» предпритияда болгандыла. Ала анда иш къалай къуралганына къарагъандыла, производстволу онлары бла да шагъарилгенди.

Предпритияны управляюшиси Олег Флуосов эм техника жаны бла башчысы Тохаланы Хыйса завод бюлонюкде не бла кюресхенин эмда къалай продукция чыгъаргандыла да жик жийи бла билдиргенди. Къанкъала ташны уадык этиучю, гипспен торло-торло къурулуш материалла жарашыруучу цехледе болгандыла. Алагъа штукатурканы машина бла этиу амалны да кёргозгенди. Аны хайырландан бу иш иги да женин бардырылганы белгиленгенди.

Ол айтханыча, Къабарты-Мал-

къарда гипс промышленностьну къуруу эм айныуу къурулуш бөлөмге бек уллу себеплик этерикди. Завод чыгаргъан гипс плиталаны керемдолоери белгили тыш къыраллы предпритияны продукциясындан зос итидиле.

Олег Флуосов а завод быллай продукцияны энгта да талай тор-

лелерин жарашырып башларгъа эмда жангы рыноклагъа чыгъаргъа умутлу болганын билдиргенди. Бюлонюкде уа мында 258 адам урунады. Жай кезинде ишчилени саны терт жюзге деги жетерикди. Заилиханланы Къаншаубий предпритияда кёрени бла ыраза болганын билдиргенди. «Тиийшли

ишчи кадрланы хазырлау система къуралып, аны хайыры бла районда жашагъанлагъа мында урунугъа амал табылганы, тюзон айтханда, бек къуандырганды», - дегенди ол.

«Каббалкис» районда эм кеп налогла төлеген предпритияладан бириди. Бу тюбешинде аны ол эмда аренда төлеуге беруу жаны бла неппей бир борчлары болганын сюзгенди. Компанияны башчылары аланы барын да бу жаз башында толусунай жабаргъа сөз бергенди.

Тырынаууда вольфрам-молибден комбинат жангыдан къуралса, ол жалаңда районга улағай, битен республикага да мағаналы иш болуккъуду. Аны хайырландан бу предпритияны онлары иги да кючленерик белгилегенди тюбешинге къатышханла.

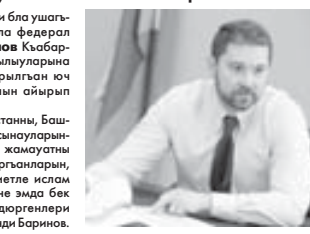
Алиса ТАРИМ, Элбрус районну жер-жерли администрациясыны таматасы.

Акъшы хапар

Къабарты-Малкъар - экстремизмни профилактикасы тынгылы бардырылгъан юч россеини субъектден бириди

«Известия» газетини корреспонденти бла ушагъанда Миллетлени ишлери жаны бла федерал агентствону башчысы **Игорь Баринов** Къабарты-Малкъар радикал ниетлени жайлыларына къажоу кюрес жетишмили бардырылгъан юч россеини региондан бири болганын айырып айтылды.

«Терели ислам дин жореген Татарстанны, Башкортостанни, Къабарты-Малкъарны сынаулариндан биз керюп туробиз муфтийлени жамауатны арасинда уллу ангылауу иш бардыргъанларын, тышында бузукъчула келтирген ниетле ислам динге орталыда келишмегенлерине эмда бек къоркучуулу болгъанларина тюшондоргенлери къалай хайыр келтиргенлерин, - дегенди Баринов.

Жюкълэу

Алгъышшлаула бла саугъала

Ата журтну къоруулауучуу кюнюне алгъында **Юрий Кокос**у буйругъуу бла республиканы Москвада даимни представительстваосуно оноучусу Подмоскьеини Къабарты-Малкъардан жашау къуллук этген аскер бёлюмлеринден биринде болганды. Россеини Президентинде КъМР-ни дайым келечиси Ратмир Бекишев аланы къуллук этиу болумларына командирлери бла тюбешинде, ала айтханга кере, бизден баргъан жашла нызамлыклары, аскер

усталыклагъа кюренниге талпынулуу къалай бла айырмалыдыла.

Постпред жершлерибизге Къабарты-Малкъарны Башчысы **Юрий Кокос** аланы Ата журтну къоруулауучуу кюню бла алгъышлагъанын, регионну атын иги бла айтыргъа кюрешигиз, жууукларгызыны, республикагызыны да намысларны тюшюргеиз деп насийат этгенни билдиргенди. Ахырында уа саугъа бегенди. Ала айтханга кере, бизден баргъан жашла нызамлыклары, аскер

Хурметлеу

Жигитлени сыйларын кёргенди

Ата журтну къоруулауучуу кюнюнде Нальчикде солуу паркда «Емюрюк от» мемориалны алгъында республиканы оноучулары, толтуруучу власть органдары келечилери, депутатла, ветеранла, жаш тёлу, жамауат да кеп жыйылганды. Туугъан журтубузу мамыр жашауу ючюн жанларын бергенлени эсгериге, бюгонюкде къуллук этгенлеге баш

уруугъа республиканы Башчысы **Юрий Кокос** эмда Парламентини спикери **Татьяна Егорова** да келген эдиле.

Бюгонюкге мамыр жашауу ючюн жанларын бергенлени бир минут шумсуз туруп эсгергенден сора мемориалгъа гоппе салыуу болганды.

ТИКАЛАНЫ Фатима.

Тамблагы юристле коррупцияны жолун кесиуну онларын тинтгенди 2 бет	Сабийле уллу учунуу бла Къайсынны назмуларын окъуйдула 2 бет	«Бир ниетли болсакъ, не къыйын ишлерибизни да тамаларгъа къолубуздан келликди» 3 бет	Адамлыгынын, фохмусун да багъалай 3 бет	Энгта да бир кере сойюндоргенди къарауучулары 4 бет	Акъыллы оноуну хыйсабы 4 бет
---	---	---	--	--	---------------------------------

Белгилеу

Ата журтну кьоруулаучусуну кюнине аталып 2-чи номерли кадет школда кьууан ишле бардырылгандыла. Алага октуучу-ла бла бирге устала, ата-анала, кьонакыла да кьатышкандыла.

Окьюу учрежденианы таматасы Эристуаланы Абдурахман жыйылгъан-ланы байрам бла алгъышлагъанды. Ата журтубуну келир заманда кьоруулаучуларына КьМР-ни Парламентини депутаты Газаланы Масхут, Бабугент элини башчысы Османлы Мухтар да насихат сөзле айтхандыла.

Айырмалы кадетлеге бла аланы устазларына - махтау эмда ыспас сөзле

Байрамны программасы уа бай эди: кадетле тизилип барыуда эришгендиле, жыр айтханды, мараучуланы конкурслары болгъандыла, айырмалы взвод ачыкланганды, бек ариу стенгазета сайланганды. Дагыда школу шашкаладан бла шахматладан эмда стол теннисден биринчиликтери бардырылгандыла.

Ахырында айырмалылагра граммотала эм эзде кваллык сауғала берилгендиле. Газаланы Масхут уа школчулага окьюу керекле юлешгенди. Ол кюн билим берюуде жетишимлери ючюн устала эм юиретиучоле Башийланы Л.Ч., Кьайгьырмазланы Л.С., Атталаны Х.Х., Атов А.Ш., Гызыланы А.М. сыйлы граммотала бла белгиленгендиле.

Бизни корр.

Конкурс

Сабийле уллу учунуу бла Кьайсынны назмуларын окъуйдула

Республиканы школларында, библиотекларында, литература салонларында КьМР-ни халкы поэты, Ленинчи сауғаны лауреаты Кьуйлийланы Кьайсынны 100-жыллыгына атагъан адабият-музыка ингрле, назму окъуула аслам халда бардырылдыла. Алгьаракылада «Дунига ариу кьезден кьаратгъыз!» деген республикалы конкурс да болгъанды.

Аны Мечиланы Кязим атлы сабий эмда жаш тешо библиотека кьурагъанды. Ага республиканы битеу районла-

лиди. Аланы бир-бирлерини миллет кийимледе кьрген бек хыччуун эди. Алага кьаргъа келгенде уа бол жол бек кеп эдиле. Аланы араларында уа ата-анала, ынчала, аппала, устала да бар эдиле. Дана Куловага, Валерия Югайга, Инал Шкаховага, Денис Мурашкага, Таймаскьуйланы Алинага, «Кюн шахар» академиядан Дамир Аришевге, Татьяна Гладилинага, Анатолий Тхазапжюевге, Трамланы Лейлага, алгьаракылада бардырылгъан шахар конкурсда хорлагъан Атталаны Дами-

кьарсла уа узакъга созулгъан эдиле.

Жюри, ага уа КьМР-ни Жазыучулары союзуну правленини председатели Белтайланы Муталип, Кьайсынны койю-музейини директору Кьуйлийланы Фатимат, поэтни туудугу Жашууланы Лейла, Гуманитар тинтүүлени Кьабарты-Малкьар институтуну илму кьулулчусу, Али Шогенцуюну юю-музейини директору Марьяна Шакова, республикада Китапны сойгенлени клубуну башчысы Наталья Шинкарева, КьМР-ни Культура министрствосуну бөлуюню ишчиси Чыпчыкъланы Мадина киргендиле, конкурсанта назму сайлай билгенлери, шатык окугъанларына, тынгылаучулары жореклерин кьозгъаялгъанларына кьарап, багъа бичгенди.

Ахыр эсепле бир ыйыкьдан сора туура этиликдиле. Хорлагъанлага КьМР-ни Культура министрствосуну граммоталары эмда эзде квалыра затла берилдикдиле. Саугъалау быйыл мартада - Сабий китапны битеуроссей ыйыгы кьууанчы халда ачылгъан кезюуде бардырылгыкды.

ХОПЛАНЫ Марзият. Суратланы автор алогъанды.

рындан бла шахарларындан алтмыш сегиз жаш бла кыз кьатышкандыла. Аладан бек кичисине-алты, абаданга уа 16 жыл болады.

Конкурсанта тынгылы хазырланып келгенлерин чертип айтырга тийиш-

рагъа, Жашууланы Исламга, Османлы Жаннетте, дагыда башхалага бек жарык тюбегендиле. Кьуйлийланы Кьайсыннга атап жазгъан эмда поэтика кьабарты тилге кеси кьчюрген назму-ланы айтхан Дана Хамовага урулгъан

ГЭС

Суу кетюрюлюуге хаппа-хазырлыкьда тюберча

«РусГидро» ачык акционер общество КьМР-де бөлуюню ГЭС-лени быйыл черкеледе суула кетюрюлген кезюуде ишлеуге кьазырлау жаны бла комиссия кьурагъанды. Аны санына кирген бу компанияны эм Ростехнадзору специалиствери, республикада битеу ГЭС-лени тинтип, аланы чыдамлыкъларына бла ышангылыкъларына кьараркыдыла.

Станциялада урунганланы да бу кезюуде ишни кьалай бардырырга кереклисини жорукълары бла шагьрейлендирликдиле. Комиссияны башчысы - бөлуюню баш инженер Мисирланы Мурадин билдиргенге кере, ГЭС-лени хар биринде дежурный бри-

гадада да кьуараллыкьдыла.

Черкеледе суу май айна ал кезюунде кетюрюлуп башлануучуду. Компания МСЧ-ни КьМР-де Управлениасы эм Гидрометеорология ара бла бу кезюуде болгъан торлеу-лени юслеринден бир бирге билдирге келишим этгенди. Не торлюо кьоркьу болса да, аны юсюнден дагыда жер-жерли власть органлага, тийишли организациялага эм адамлага билдирликди. Черек эм Бахсан районланы администрациялары бла аны кетерино мадарларын бирге тамам этрге онуюлашканды.

Шендо транспортлары, техникалары эм битеу керекли оборудованилары болгъан

кьуатхарычу кьуауила кьуарлып башлагъандыла. Компанияда ГЭС-ле бу кезюуге тынгылы хазыр болукъларына эм

электротехн чыгаруу азыял-мазлыгына ышанганларын да билдиргендиле.

Бизни корр.

Төбегек стол

Тамблагы юристле коррупцияны жолун кесиуню онгларын тинтгендиле

Кеп болмай КьМКЪ-у-да Право, экономика эм финансла институту бла Россейни юристлери ассоциациясы кьурап «Противодействие коррупции в системе государственного и муниципального управления» деген ат бла «төбегек стол» бардырылганды. Ага биринию республикада бөлуюню таматасы Анна Целюсова, КьМР-ни Башчысыны администрациясында коррупцияга кьажану туруу жаны бла управлени консултанты Танзила Кошимбаева, сагъынлыгъан

администрацияны специалиствеси Ксения Сундиева, Элбрус районуну жер-жерли администрациясыны право бөлуюню таматасы Курданланы Бекмырза, университетни устазлары, магистрлери эм студентле кьатышкандыла.

Тюбешюуде коррупция эм аны тинтиу, ол амаллыкьны сылтаулары эм аны ахыр болуу, экономикада, политикада эм маданиятта аллай бузукь-лукьлага бирлешип кьажану туруу, кьулукьлада ишленген этика мардалары, коррупцияга кьажану амаллага экспертиза бардыруу эмда башка соорула сюзюлгендиле. Жыйылыну ача, Анна Целюсова, бу арталыда законга келишимген осал кьыллыкь бол-

гъанн билдирип, тамблагы кюнню юристлери бир заманда да тюз жолдан таймазга чакьырганды: «Коррупция жалаанда улутха берген бла чекленмейди. Мени оюмуна кере, бир торлюо ишни закондан тышында таммаларга кьорешюу да олду. Керти специалист ол затладан кесин сакьаларга керекди», - дегенди.

Төртонкю курсуну окъуучулу су Фатима Маршанкулова жыйылгъанланы жарагъан жарамагъан затланы юсюнден билдирген Окна Овертона концепция бла шагьрейлендиргенди. Мында баш магъана сюзюлген болумга кьажану турурга берилгенди.

Курданланы Бекмырза ишкенде коррупция шартлагы тер-

терк тюбеге тюшенин айтханды. Ол асламысында керек документлени жарадырырга тюшгенде чыгады. Сөз ючюн, биреулен кьурулуш бардырырга кеси кьарыуу бла кьагытланы законга кере жыйып тамамлайды.

Болсада бир-бир инстанциялада ага чьырмаула салырга кьорешдиле. Сора жучугъан адам башха амал излеп төбирейди. Аланы хайырланып ишлерин кьурагъа излегенде да бусагъатда аслам тюбегенери уллу жарыуду. Танзила Кошимбаева, бу осал болуму кьурурга итингерге кереклисин чертип, хар адам кесинден башларга керекди, дегенди.

Ол кюн кьонакыла сорулагда да жууалгъандыла. Аланы санында бизни кьыралда коррупцияны арталыда кьурутурга болукьмуду деген да болгъанды.

«Төбегек столну» ахырында теория и история государства и права кафедраны доценти, юрист илмуланы кандидаты Эмма Казгериева, тюбешюуге кьатышханланы барына да ырызлыгы билдирип, мында кетюрюлген талай асломну студентле бла семинарланы кезюунде да тинтирге кереширгин айтханды.

МАГОМЕТЛАНЫ Сулейман.

Закон

Сиз билмей тургъанлай фатарыгъызны сатып кьоймазламы?

Быйыл биринчи январьдан башлап жеринден тепдирилмеген ырыскыга регистрация этюу жаны бла жангы закон ишлеп төбегенди Россейде. Жарым жыл мындан алгъа илеклини кьргозтген кьагыт свидетельстволар хайырлануудан кетерилгендиле. Алай эсе, энди фатарны негда дачаны регистрациясы кьалай этилсин? Бир-бир экспертле бизни жашуу журтларыбызга кьоркьуу тюшоп турады деп нег айтадыла?

Көзге урунмагъан эркинлик

Жангы торлеуилеге ююю, фатары, дачасы, жер юлюшю, бир торлюо мекямы болгъанла негда алай молкю иеси болуруга сойнетсе эс бурурга болуучуду. «Быйыл биринчи январьдан башлап кьагыт свидетельстволар берилмейдиле. Энди жеринден тепдирилмеген ырыскыга экинлик билгъанына электрон регистрден выписка алып, алай шагъат этиликди. Аны сейри болгъан хар ким да аналлыкьды. Сөз ючюн, ююно сатып алама дегенде, аны халин билдирге сойген адам», - дейди «Жамауат дума» эксперт араны юристи Марьяна Юхаранова.

Алгъын а фатарны кьайсы регионда сойсетиз да, анда сатып алырга болукь эди, алай аны регистрациясы уа жалаанда ол орналгъан регионда этиле эди. Энди уа бу жумушну кьыралны кьайсы жеринде да таммаларга эркинлик бериледи. Сөз ючюн, Омскде тура, Калугада юй сатып алырга эмда аны регистрациясын да анда этрге болукьду. Аны ючюн бир жары да барырга кереклиси жокьду.

Дагыда алгъын былай молкь сатып алырны алында аны кадастр эсепте салырга керек эди, ныз бле уа регистрациясын этрге. Энди тийишли базала бирге кьошулгъанлары бла Жеринден тепдирилмеген ырыскыны бирикген кьырал реестри (ЕГРН) кьурагъанды. Аны хайырындан ол жумушланы эсепте бир кезюуге таммаланыркыдыла. Ол а, сөзсюз, адамланы заманларын иги да арыкьды.

Жангы закон молкюно кадастр эсепте салыу эм регистрациясын этюу жумушланы

болжаланы да кьысархатанды. Алгъын, сөз ючюн, биланы хар бирине да оншар кон берилуучу эсе, энди биринчиси - беш, экинчиси уа жети кюнню ичинде таммаланырга керекдиле.

Жеринден тепдирилмеген ырыскыны регистрациясын жегил эм терк этрге он берген закон эксперт кьауимну экиге бөлгенди. Бир-бир юристле бла риэлторла торлеуилени дурс керекдиле, ол поздо, заманга кере этилген мадары, дейдиле. Башларла уа энди ыйлачылага жол ачыгъанн билгелайдиле. Ала айтханга кере, кьолунда молкю болгъан адамга кьоркьуу келгенди.

Алай кьоркьуунда кьурулар улутда Россей Федерацияны еполкерини адамны эркинлиги ючюн ассоциациясы кьагыт документлени берюино артка кьайтарыгъыз деп, Кьырал Думага тилек жибергенди. Аны келечилери, былай олгъо де келтиргендиле: хыйлачыла, сөз ючюн, Дагьыстанда, сизни фатарыгъызны сатып, аны регистрациясын анда окунда этедиле.

Аны артка кьайтарып ючюн, адамга ол республикага барырга, право назиманы сакьалучу органлага эмда соуде чыбып айланарга керекди. Иш ары-бери бола тургъуну, аманлыкьчыла фатарны кьолдан-кьолга бир неча кере сатарга болукьдула.

Алгъынны жорукькланымы кьайтарырга? «Кертисин айтханда, электрон системалага мени артыкь уллу ышанууну жокьду. Жашуу сынамда бир кезюуге таммаланыркыдыла. Ол а, сөзсюз, адамланы заманларын иги да арыкьды. Жангы закон молкюно кадастр эсепте салыу эм регистрациясын этюу жумушланы

Светлана Бошно. - Информацияны базатга адамла саладыла, алай эсе, мында коррупция этилирге болукьду деген кьоркьуу да чыгады. Дагыда системалада чурмула болууга, аланы хакерле да бузарга болукьдула. Базата терс зат чыкьса, кьолунда кьагыт документи болгъан адам фатар аныкы болгъанына кьалай шагъат кьргозторюкю? Мени оюмуна кере, электрон реестр бла бирге кьагыт свидетельстволар да болууга керекдиле!»

«Молкюно ичинде жангы информация базада топуракь болгъанына ишек жокьду. Кьачан сойсен да жангы выписка алырга онг болгъаны да игиди. Мында жалаанда кьагытха ышанган кьайлыргъа жараманды. Ким биледи, фатар сатылгъан негда алагъа салынып эсе уа. Кьалай-алай болса да, илекке эркинлики кьргозтген свидетельство уа эм башында болууга керекди.

Ол фатарны паспортуду. Адам аны кеси кезо бла кьорго, кьолуна алырга, сойген жерине букьдуруга болукьду. Адамланы паспортлары бир киши да кетермейди да, - деп, екол Василий Урул кьагыт документи жагьында берилп башланарыкъларына ышанганын билдиргенди.

Ары дери уа кьолларында эски свидетельстволары болгъанла аланы атып кьоймазларын эсгертедиле экспертле. Дагыда Россейстрге негда МФЦ-га барып, сизни молкюногюно ююс бла не торлюо келишимлени да сизиз этрге жарамайды деп, аявление жазарга болукьду. Аланы келесин да жалаанда сиз жашагъан жерде таммаларга эркинлик болууча.

Энтта да бир эсепти: жылгъа бир-эки кере базатга кьарай тургузу. Алай аны ючюн төбеге керекди; кьагыт выписка 750 сом турады, электрон халда жиберилген а - 300 сом.

Татьяна БОГДАНОВА. «Аргументы и Факты» газет.

Магъаналы тема

Быйыл малкыр халкы тууган журтундан зор бла кичиролонгиле 72 жыл тоодай. Төреде болуучусуна, 8 мартта республиканын жаматуш Долинске Политика репрессияга тошгон малкыр халкынын мемориалы ачылат. Айлане жерге чыгуучулук, мекенин кыягырсыны, закый Казини обсына полле салкыды. Алай бу жумушландан сора политика митинг курап, миллетни жорегин ондан до бек кыйнарга керекимди шендою заманда? Аны ошондон кесини оюмун «Кыйнагы жок атлам» фонду башчы Тугулуаны Изрелин жашына Хадис билдиргенди.

Эстергуню кюнөн политика митинге бурруга жарамайды - Малкыр халкы зор бла кичиролгон кюне аттан митингге бардыруу «Ныгышыны» заманларда башланганды, организацианын башчы

2016 жылы ал кюнлеринде «Кыйнагы жок атлам» фонду баштамчылыгында малкыр халкынын мемориалы курулушуна башталды. Малкыр халкынын кыягырсыны, закый Казини обсына полле салкыды. Алай бу жумушландан сора политика митинг курап, миллетни жорегин ондан до бек кыйнарга керекимди шендою заманда? Аны ошондон кесини оюмун «Кыйнагы жок атлам» фонду башчы Тугулуаны Изрелин жашына Хадис билдиргенди.

«Бир ниетли болсак, не кыйын ишлерибизни да тамамларга кыялбуздун келликчи»

аны орунбасарына алган мен да кытышына. Он кезинде ала магъаналы болгандыла. «Ныгышыны», аны мурдорунда кыялган «Тере» жаматуу бригуиню, жыйылыны оюмуну бла политика митингге чыгуучулук, мекенин кыягырсыны, закый Казини обсына полле салкыды. Алай бу жумушландан сора политика митинг курап, миллетни жорегин ондан до бек кыйнарга керекимди шендою заманда? Аны ошондон кесини оюмун «Кыйнагы жок атлам» фонду башчы Тугулуаны Изрелин жашына Хадис билдиргенди.

ралган эдиле. Аланы келечеринде бла сөлөшкн, миллетни жарышуну көрө эсек, адамдарыбызны сейрирлен сактай эсек, бириги, бир талла болуучу малкыр халкынын тарыхы бла байланы конлени берге келиши белгилей деп предложение этгенбиз. Алай аны ошондон республиканын башчысына тилекни жарашдырганды, андан сора магъаналы жумушлар фонд бла «Хазар» биригуден башкалары кып салырга ыразы болмагандыла.

авторбеге бардыргызы, Эпбрусха арлеу курагырга, Музыка театра Малкыр халкынын жангырууна аталган кууанчаны жыйылы өтдорорго, анга бу репрессияга тошгон башка халкынын келечеринде да чакырыгына, кыуанчы ишени уа фейербек бла бошарга предложение этгенбиз. Биз акыл этгенден, Нальчикте темир жол вокзалда малкыр халкынын кичиролонгине бла ата журтка кыйтанчына аталган эскеруу кыяна салынырга керекди. Зорлыкчу жылларында, Кавказга кыйтанчына сора да миллетни уруну жигитлигини ошондон филм алдырырга да мурат барды. Абзоргон майданга уа республиканы районларыны кып усталарыны кермочлерин, концертни да бардырырга болуук эди. Кесигиз да кересиз, программа байды. Бюгонюкнде бизни предложениеларыбыз жууалы органдыны кырауундадыла.

Мен акыл этгенден, 8 мартта жалаң эстергуню кюнү болууга тийишлиди. Сөз оюн, адам дууга барса, өткени эстерди, аны кичиролонгон кичиролонгон тилекти Алладан, жуукаларына жарыгынын билдери. Андан башка жук да жокду. Ол кунда политика, экономика, башка жумушлар союзуна, бир бирге деп тилекте керекти. Дуулула адамданы араларында кыялбуздун туурдалды. Бир тил тапмау, эриш сөлөшү, бир бирге кир кюндору - миллетибизге ахирда ушамаган ишаналдыла. Ала даражабызны тошдорди.

Документке уа бир ушагысыз сөз жокду. Анда кыялбуздык кыялбуздууларын 60 жыл эмда Малкыр Россейге кыялбузун 190 жыл тууганларын эмда миллетибизни кичи жерине кичиролонгиле 72 жыл озганларын кыялбузу белгилеу ошондон тилек барды. Бу бу жумушланы бардырырга кыялбузуга азыр болганыбызны да билдиргенбиз.

Биз акыл этгенден, Нальчикте темир жол вокзалда малкыр халкынын кичиролонгине бла ата журтка кыйтанчына аталган эскеруу кыяна салынырга керекди. Зорлыкчу жылларында, Кавказга кыйтанчына сора да миллетни уруну жигитлигини ошондон филм алдырырга да мурат барды. Абзоргон майданга уа республиканы районларыны кып усталарыны кермочлерин, концертни да бардырырга болуук эди. Кесигиз да кересиз, программа байды. Бюгонюкнде бизни предложениеларыбыз жууалы органдыны кырауундадыла.

Эстергуню кюнү «Жамаат майдагы» ата Аюлда, Кавказстанда айдан кыялбузун, жаназасы басдырылган адамдарыбыз сагынырга жыйылады. Айтанчы ушаган да эте болмаз, алай Эстергуню мемориалыны алы кыялбуздан башка дуулула, ол миллетибизни бушууну ушагыды. Аны кытында даулаша, кыялула ачан не дин, не адет-төре, не башка жаны бла да ушамайды. Халкыны жарышуу кыяды сагынылган кун сагабай, шенд туугандан башкасы керекимди?

Эмда миллетибизни кичи жерине кичиролонгиле 72 жыл озганларын кыялбузу белгилеу ошондон тилек барды. Бу бу жумушланы бардырырга кыялбузуга азыр болганыбызны да билдиргенбиз.

Эмда миллетибизни кичи жерине кичиролонгиле 72 жыл озганларын кыялбузу белгилеу ошондон тилек барды. Бу бу жумушланы бардырырга кыялбузуга азыр болганыбызны да билдиргенбиз.

Эстергуню кюнү «Жамаат майдагы» ата Аюлда, Кавказстанда айдан кыялбузун, жаназасы басдырылган адамдарыбыз сагынырга жыйылады. Айтанчы ушаган да эте болмаз, алай Эстергуню мемориалыны алы кыялбуздан башка дуулула, ол миллетибизни бушууну ушагыды. Аны кытында даулаша, кыялула ачан не дин, не адет-төре, не башка жаны бла да ушамайды. Халкыны жарышуу кыяды сагынылган кун сагабай, шенд туугандан башкасы керекимди?

Эмда миллетибизни кичи жерине кичиролонгиле 72 жыл озганларын кыялбузу белгилеу ошондон тилек барды. Бу бу жумушланы бардырырга кыялбузуга азыр болганыбызны да билдиргенбиз.

Эмда миллетибизни кичи жерине кичиролонгиле 72 жыл озганларын кыялбузу белгилеу ошондон тилек барды. Бу бу жумушланы бардырырга кыялбузуга азыр болганыбызны да билдиргенбиз.

Программа байды

Адабият интир

Адамлыгын, фажмушун да багалай

«Вертикаль» адабият салонда бу жол болгон тобешуу КъМАСС-ни культу-расыны сайлы ишчи, «Басманы от-личниги» деген белги бла саугалонган айтыллык жазмачубуа Кациланы Ха-буун чыгармачылыгынын жоралганын эди. Ары аны адамлык ишчаларына, фажмусуна хурмет эткенде, адабият сөз-ге, басма ишге салган кыйынны баг-галарына келгендила.

псевдоним) 100-жыллык юбилей эди. Школунга аны да эсертгенди. Жазычуу чыгармаларын окууй, адепликке, аруу ниетте юйренгендерин билдиргенди. Анга алдада ол алга адамды, аны жашууда магъанасына эс бурдады. Адабияты уа ол өмюрюк темады. Аны себепли Кацн улуну халпарлары бюгон жазылгандыла.

Эм алга сабыяланы аларында сагынылган союзуна таматасы Бейпайланы Мулатин, КъМР-ни халкы поэти Гуртуланы Сабик, Кыйы-ланы Кыйсын аты Малкыр кыярап адам театры баш режиссору Атырзаланы Магомат сөлөшкн, Кацн улун малкыр тилини уста билген, адамлагы не заманда да болушук этерге ха-зыр, намасын ишын болганды да чертендиленди.

Окуучула Хабуун бизни литератаргага саткы узаны мурдорун салганын билдире, алай да жазуу ишин кезуунден башла-анды. Аны биринчи тизгинлерин 1932 жылда «Жангы жашуу» деген альманахда чыккын эдди. Эчкин китабы уа эм алга 1936 жылда «Жюрек кыуанч» деген ат бла басмаланганды. Эчкин китабы уа «Жер жуудулары» - окуучу-ну кылуна 1940 жылда тошеди.

Эм алга сабыяланы аларында сагынылган союзуна таматасы Бейпайланы Мулатин, КъМР-ни халкы поэти Гуртуланы Сабик, Кыйы-ланы Кыйсын аты Малкыр кыярап адам театры баш режиссору Атырзаланы Магомат сөлөшкн, Кацн улун малкыр тилини уста билген, адамлагы не заманда да болушук этерге ха-зыр, намасын ишын болганды да чертендиленди.

Кацн улуну «Мухаммат», «Тамата», «Тау эдди», «Жюрек неге жарсыды?» деген чыг-армалары адабиятыбызны байлыгыдыла. Аны «Аланы, сиде уа не халпар?» (1961 ж.) деген чыгармалары китабы уа халкыга бютондо бел-гил болганды.

Белгилеси, озган жыл Хабибни (адабият

курамайды. Халкыны атындан айтылган организациа аны кыйыгыларын нек кырмайды. Миллетни кып усталгынын, чемегириги кергозгөн, халкыны даражасын көтүргөн байрамла, кермочке керекдила. Тарыхыны колго алындыгына да тийишлиди. Жарсыуга, 2-3 профессионал килден, «Асия» фонд алдырган кинодан башкалары жокдула. Културубызны көтүрөск, жашау халыта да тур-лениркилик, халкыбызны огту-рулу, кыонакбай, жарык сыраты чыгаргыды.

«Заман» газети, «Милетин», «Нур» журналданы окумасак, малкыр халкынын кичиролонгине да сора биз кыялай миллетбиз? Кесин таулуга санаган 65 тилин саклырга, миллетни келпирю кюнөн сатыш этерге борчлуду. Анга жыл мындан анга «Нарт оюнуна» курагыр кезинде манга көп чырмау этилгенди. Ала халкы не берликке, жерибиз кыуанча не керекке дегене табылгыны, тилибиз салангыра жаркылык болмаганды не ишчи да кылай кураыллыкды?

Кичгончолоктон ата журту-бузга кыйтанчыбыз уллу куанчу тоюмюмду? Атыбыз, миллет-темир жол вокзалы, тилибиз салангыра жаркылык болмаганды не ишчи да кылай кураыллыкды? Кичгончолоктон ата журту-бузга кыйтанчыбыз уллу куанчу тоюмюмду? Атыбыз, миллет-темир жол вокзалы, тилибиз салангыра жаркылык болмаганды не ишчи да кылай кураыллыкды?

Байрамны - бийик даражада Билимди, акылды, хурметти берген кесерини оюмларын билдирсинде. Бир тили болсак, не кыйын ишени да толтурула. Ма кырачыгызы, көпте улгай деп тургандай, кыялай уллу жумушланы тамамларга калганды кыялбуздан: «Кыйнагы жок атлам» мемориал, «Нарт оюнуна», «Атын кыю», «Жыра, кыбузум». Аладан халкыбызга хайыр бол-маса, бир торлою хата жокду.

Малкыр халкынын жангырууну кюнюно ююндон да кыялай бир даулаш барды. Аны 9 январды белгилеге керекди, ол байрам тоюмдо дегене да табылганды. 28 марда халкыга жангырууну кыуаны берилгени. 23 жын болды, алай биз аны ахирда хайырмаймайбыз. А да миллетни бириктириую жолду.

Жаш тейю уа жамауат органи-зацианын не зат ююнгенде эс да бурмайды. Машинлагы минн, байраксланы жайып, орам сайын айлангып, той-юну курагыра куорешиде. Алай миллетибизге эчки кой берилген эсе, аны бийик даражада бардырырга тийишлиди. Байрамда халкы кесини эчи-лигин, чемегиригн, жук, теспеу усталгынын, миллет максамын, инструментагы сакалганын кергозгөн. О заманда жаш тейю кесини миллетни эчкиликтерин, төрелерин, кып усталарын кер-люкю, ала бла өхтөлмөнүкиди, културубызга юйренириди.

ТИКАЛАНЫ ОТИМА жазып алганды.

Кышпик

Кышпикте орта школуну арбазына ол кюн, баям, элчи битеу жамауаты жыйлыгын алам болур эди. Трибуна салып, төгөргөйи бла кызыл жыйлыгын тартыла. Бир кыуам жашы аскерге ашырырга аталган милетини ким ачканын эсте тошорамайла.

Офицер былай жазды: «Биз шенд Курт сыртпадыбыз. Бизни элге битеу жамауаты жыйлыгын алам болур эди. Трибуна салып, төгөргөйи бла кызыл жыйлыгын тартыла. Бир кыуам жашы аскерге ашырырга аталган милетини ким ачканын эсте тошорамайла.

Сөлөшкөнү мен бюгон да унутмай турган жалаң-да Населаны Хажиомарны уланы Хажибекерди. Ол комсомолну Холам-Бизынгы райоуну биринчи секретары эди. Бийик боомло, субай санчы чырайлы жаш трибунага чыкканды, бары да кырамын алам бурдула. Наста улун тууган журтубузга алкачуу куллуук этерге, керек болса, аны кюнөн жанын да аманга өз берди бир кыуам жашы аскерге ашырырга аталган милетини ким ачканын эсте тошорамайла.

Сөлөшкөнү мен бюгон да унутмай турган жалаң-да Населаны Хажиомарны уланы Хажибекерди. Ол комсомолну Холам-Бизынгы райоуну биринчи секретары эди. Бийик боомло, субай санчы чырайлы жаш трибунага чыкканды, бары да кырамын алам бурдула. Наста улун тууган журтубузга алкачуу куллуук этерге, керек болса, аны кюнөн жанын да аманга өз берди бир кыуам жашы аскерге ашырырга аталган милетини ким ачканын эсте тошорамайла.

Алай заман да кесин көп саклатмай жетди. Хажибекер ак финиле бла сөрмөшчеге кетти. Насыла, ол уруш, узакгы согушларды кырамын араларында мамыр келишим этиу бла бошолды. Жерлешкени андан вивонюнде Кызыл Жулдузун ордени бла кыяды.

Алай заман да кесин көп саклатмай жетди. Хажибекер ак финиле бла сөрмөшчеге кетти. Насыла, ол уруш, узакгы согушларды кырамын араларында мамыр келишим этиу бла бошолды. Жерлешкени андан вивонюнде Кызыл Жулдузун ордени бла кыяды.

Ол окуулу, тереп полити-ка кыялы болуучу кыяды, кызауатын улусу анды болуунун билгенди. Отпу-скасы бошолгынын артка, аскер блёномуне, чакыры-гандарында уа, ишкерик кыялыды фашисттерге каршы бла кюнени сынан керюрге тошюригине. Фронтха Наста Ула журт урушуну биринчи кюнлеринде кетген эди.

Ол окуулу, тереп полити-ка кыялы болуучу кыяды, кызауатын улусу анды болуунун билгенди. Отпу-скасы бошолгынын артка, аскер блёномуне, чакыры-гандарында уа, ишкерик кыялыды фашисттерге каршы бла кюнени сынан керюрге тошюригине. Фронтха Наста Ула журт урушуну биринчи кюнлеринде кетген эди.

1941 жылда ол немисиле бла Кюнабаты Украинада уруш эткенди, Киевни курулуула сөрмөшчеге кыялганды. 1942 жылды 39-у армияны кызуулагы Шымал Кавказ фронтка келгенди. Кабарды-Малкыра да болганды, гитлерилени Курп сыртпадан кыстыганды. Ол кюнюне аны биринчи Басманы аты бла жиберген ююмдону окугымна.

1941 жылда ол немисиле бла Кюнабаты Украинада уруш эткенди, Киевни курулуула сөрмөшчеге кыялганды. 1942 жылды 39-у армияны кызуулагы Шымал Кавказ фронтка келгенди. Кабарды-Малкыра да болганды, гитлерилени Курп сыртпадан кыстыганды. Ол кюнюне аны биринчи Басманы аты бла жиберген ююмдону окугымна.

Политиканы тышында

Джордж Буш сурам салырга юйрөгөдү, Биля Клинтон а жер жизюню кауасы жылы бола барганын тохтатычуу амалын излейди

Америкалы президентле пенсияда не бла корешедиле

Ма энди АБШ-ны 44-чо президенти Барак Обама пенсияда келгенин келтирди. О не ишкерик? Аны алтын доллар кырап тапканды уа пенсияга чыккындан сора не бла корешкенди-ле?

Ма энди АБШ-ны 44-чо президенти Барак Обама пенсияда келгенин келтирди. О не ишкерик? Аны алтын доллар кырап тапканды уа пенсияга чыккындан сора не бла корешкенди-ле?

Джигмни Картер

АБШ-ны 39-чу президенти (1977-1981 жылды) Бирич болгуну Картер. Россиян келтирди 1980 жылда бардырылган айрыгуулада анга тоханасы Рональ Рейганга берилге тошюнди. Алай ол тоңгонул кыялганды. 1982 жылда Аргентада Эмори Университетте студентлени окутуу болганды. Андан сора Картерни арасы деп правителствюга кирмеген инсти-тут кураганды. Кызуулары регионда уа Гонда Шимал Коренда, Эфиопияда, Уганда, Биршенд Штаттаны атырандын өшөнуше бардыганды. Ма аны ошон 2002 жылда Картерге Нобель саууга берилгенди.

Биля Клинтон

Ол кыралны 42-чи президенти эди (1993-2001 жылды). Бу айрыгуула Штатада «Клинтон кыралы биринчи бийчиси болууга болганды, деген чак жюргөнүчкө, 90-жылдагы кыралы болганды.

Тамата

Джордж Буш

Американы 41-чи президенти (1989-1993 жылды) улуну тукууну таматасы болганды карамай. Аны кырымчыла россияйиле да бирча ююгенди деген деп, алай сунама. Аны себепли жуук заманда ол ишканмайла.

Ала не ачкыга жашайды

Обаманы пенсиясы 250 минг долларды!

«Алгынгы президентлени өспердинде» законга көрө, экс-президентлени пенсияларыны өлчөми биринчи классы чиновниклени, башкача айтканда, Штатадан бек улуу кыял курулуучуна жакын болууга керекди. Былайда Обама неси кыйгысынын төргөндү 2016 жылда мартада АБШ-ны алгынгы президентлени пенсияларын 17,9 процентте көтүргөндү эмда бир жылга 250 минг долларга (14,8 миллион сом) жетерча эткенди.

Джордж Буш

Американы 41-чи президенти (1989-1993 жылды) улуну тукууну таматасы болганды карамай. Аны кырымчыла россияйиле да бирча ююгенди деген деп, алай сунама. Аны себепли жуук заманда ол ишканмайла.

Ала не ачкыга жашайды

«Алгынгы президентлени өспердинде» законга көрө, экс-президентлени пенсияларыны өлчөми биринчи классы чиновниклени, башкача айтканда, Штатадан бек улуу кыял курулуучуна жакын болууга керекди. Былайда Обама неси кыйгысынын төргөндү 2016 жылда мартада АБШ-ны алгынгы президентлени пенсияларын 17,9 процентте көтүргөндү эмда бир жылга 250 минг долларга (14,8 миллион сом) жетерча эткенди.

Белгилеси, озган жыл Хабибни (адабият

МОКЪАЛАНЫ ЖУЗУРА. Суураты ХОЛАЛАНЫ Марзип алганды.

ЫРАЗЫЛЫКЪ

Энтта да бир кере суйюндюргенди къараучулары

Нальчикде «Жырла, къобузум» деген биринчи фестивал болганды. Анга көпле къатышхандыла, ол санда Россей Федерацияны бла Къабарты-Малкъарны «Асса» юлголю сабий тейсеу ансамбли да. Анга КъМР-ни халкъ артисти Сотталаны Къаншау, КъМР-ни сыйлы артисткасы Къарчаланы Раиса, Ингушетия Республиканы сыйлы артисти Апполаны Артур, КъМР-ни эм Ингушетияны сыйлы артисти Апполаны Альберт башчылык этедиле.

Фестивальда ол кавказ халкълары тейсеулерин эмда фольклор этюдлары кергюзтеди. Алары бир бирлери бла уа залда олтурганлары биринчи кере шагърейлендиргенди. Къараучула сабийлени тейсеулеринде абезеки, тюз тейсеуну, зуркуланы артыкъда бек жаратхандарын толкъун къарслары бла билдирген эдиле.

Аралы конкурслагъа, фестиваллагъа къатыша турганды, ол санда «Салам алейкум, мамырлыкъ», Тюрюню Бурса шахарында «Алтын карагез», Стамбулда «Тюрк дунясы» дегенлеге да. Даражалы саугъалагъа тийишли да болганды.

«Жырла, къобузум» фестиваллагъа тири къатышханы ючюн форумуну къурагъан «Къайсыннга жюз атлам» фонд уллу ысас этип, сыйлы грамотасы бла саугъалаганды. Аны уа Тетуланы Хадис, «Асса» репетиция этген залгъа барып, ансамблени коллективни аллында аны башчыларына бергенди. Къуийланы Къайсынны 100-жыллыгына жораланып октабрыде бардырылыкъ фестивалгъа къатышыргъа да чакырганды.

ХОПЛАНЫ Марзип. Сурат авторнуду.

Концерт

Аламатылыкъгъа тийиу

Алгъаракълада Искусстволаны Шимал-Кавказ кырал институтуну колледжиде Ата журту къоруулаучусуну юкюне аталган концерт болганды. Аны кезиунде Волфганг Моцартны, Роберт Шуманны, Родюн Шедринни,

башка композиторлары да сонаталары озитилгенди. Кларнетни КъМР-ни эмда Ингушетия Республиканы сыйлы артисти, СКГИИ-де концертмейстер усталыкъ жаны бла бѐломно преподаватели Моттайланы Сагидни жашы

Тимур, фортепианону уа колледжни директору-преподаватели Ольга Анатольевна Сижжаева сокъгъандыла.

Алагъа тынгыларгъа, колледжни преподавательлеринде бла окуучуларынды сорда да, башхала да кѐн санда келгенди. Алагъа устаз Ирина Богущая композиторлары жашауларыны, чыгъармачылыкларыны, кларнетни

Ангылатыу

Газ ючюн борчла кечилмегенди

Хайырланылган газ ючюн ѐкючлери болгонлагъа оланы толусунай тѐлеп кетериге керек боллукъду, деп эсге саладыла «Газпром межрегион-гъ Нальчик» компанияда.

Жыл бошанганы кѐк отлукъ бла хайырланганы бир къаууна алгын борчлары белгилемеген китончалы келгенди. Алары алгынла ѐкючлери кечилгени юсюнден жалган халорла жайыл бошлагъандыла. «Газпром межрегион-гъ Нальчик» компанияны таматасы Владимир Анастасов билдиргенге кѐре, былтър 8 декабрыде дери «Газпром межрегион-гъ Пятигорск» абонентлеге тапдырган газ ючюн борчла кетерилмегенди.

«Газпром межрегион-гъ Нальчик» бла «Газпром межрегион-гъ Пятигорск» компаниялары араларында борчлары болганладан ахчаны жыйууну юсюнден келишим тауусулганды. Аны бла байламлы жагы китончыла кураллыкъдыла.

«Газпром межрегион-гъ Нальчик» компанияда бусагъатда эки телефон из ачылганды: 8-800-100-09-04. Сорурлары болгъанла сѐлешип, консультация аполлыкъдыла.

2017 жылда март айда беш цуахты намаз кылыууну заманы

Ыйыкты юкюлери	Айны юкюлери	Орттен намаз	Кюн чыккъан заман	Тюш намаз	ѐкинди намаз	Ашхам намаз	Жасы намаз
Бараз	1	05:12	06:42	12:28	15:32	17:55	19:35
Орта	2	05:10	06:40	12:28	15:32	17:56	19:36
Байрым	3	05:08	06:38	12:28	15:33	17:57	19:37
Шабат	4	05:06	06:36	12:28	15:34	17:59	19:39
Ыйых	5	05:05	06:35	12:28	15:35	18:00	19:40
Баш	6	05:03	06:33	12:27	15:36	18:01	19:41
Геюрге	7	05:01	06:31	12:27	15:37	18:02	19:42
Бараз	8	05:00	06:30	12:27	15:37	18:04	19:44
Орта	9	04:58	06:28	12:27	15:38	18:05	19:45
Байрым	10	04:56	06:26	12:26	15:39	18:06	19:46
Шабат	11	04:54	06:24	12:26	15:40	18:07	19:47
Ыйых	12	04:53	06:23	12:26	15:41	18:09	19:49
Баш	13	04:51	06:21	12:26	15:41	18:10	19:50
Геюрге	14	04:49	06:19	12:25	15:42	18:11	19:51
Бараз	15	04:47	06:17	12:25	15:43	18:12	19:52
Орта	16	04:45	06:15	12:25	15:44	18:14	19:54
Байрым	17	04:44	06:14	12:25	15:44	18:15	19:55
Шабат	18	04:42	06:12	12:24	15:45	18:16	19:56
Ыйых	19	04:40	06:10	12:24	15:46	18:17	19:57
Баш	20	04:38	06:08	12:24	15:46	18:18	19:58
Геюрге	21	04:37	06:07	12:23	15:47	18:20	20:00
Бараз	22	04:35	06:05	12:23	15:48	18:21	20:01
Орта	23	04:33	06:03	12:23	15:48	18:22	20:02
Байрым	24	04:31	06:01	12:22	15:49	18:23	20:03
Шабат	25	04:30	06:00	12:22	15:49	18:24	20:04
Ыйых	26	04:28	05:58	12:22	15:50	18:26	20:06
Баш	27	04:26	05:56	12:22	15:51	18:27	20:07
Геюрге	28	04:24	05:54	12:21	15:51	18:28	20:08
Бараз	29	04:22	05:52	12:21	15:52	18:29	20:09
Орта	30	04:20	05:50	12:21	15:52	18:30	20:10
Байрым	31	04:19	05:49	12:20	15:53	18:32	20:12

КъМР-ни Муслиманларыны дин управленийсы.

Бушуу

УЛАКЪЛАНЫ Шамшюдинни жашы Юсюп

Къабарты-Малкъар Республиканы Курортла эмда туризм министрлиги орунбасары, экономика илмулары кандидаты Улакъланы Шамшюдинни жашы Юсюп жашаууну 60 жылда кысха заманы ауруп ауушханы юсюнден уллу бушуу этип билдиребиз эмда аны жуукъларына да акчуларына кыагы сѐз берибиз.

Огурулу, фахмулу, уллу журметте тийишли адам жашаудан кетди. Ол чынтыт профессионал эди. Уруну жулун турист базада инструктор болуп башлап, бийик кѐуллукъгъа дери есен эди.

Улакъланы Юсюп Нальчикде ишчини юйорюнде туугъанды. Орта школну бошагъандан сора, технология техникумгъа кирип, товаровед усталыкыны алганды. Билимин андан ары

Финансуу промышленностъда, Дыранула эмда кызуруу организациялада онуюу кулукълада ишлегенди. Арт оную жылы ичинде толтуруучу властыны туризм эмда курортла ючюн жууалы болгъан органына башчысыны орунбасары болуп турганды. Юсюп Шамшюдинов профессионал усталыгы, жууапылыгы, иш кѐллююгу, сабырлыгы, тюз амал табалгъаны, коллективни кыйын борчлары тамамлаууга тизе билгени бла айырмалы эди. Биргесине ишлегенде аны таныгъанлары барысыны да эсеринде ол огурулу адамлай кыаллыкъды.

КъМР-ни Курортла эмда туризм министрствосуну коллективни.

Джордж Буш сурат салыргъа юйрениди, Билл Клинтон а жер жююню хауасы жылы бола баргъанын тохтатыууну амалын излейди

Америкалы президентле пенсияда не бла юрешедиле

Ахлары. Аллы 3-чо бетдеди.

Гитче Джордж Буш, АБШ-ны 43-чю президенти (2001-2009 жылла) Барак Обамадан да бек колдендиле. Ол а кулагында да алмагъанды. Пенсиягъа чыккъанлай, «Поворотны моменты» деп эсгеруу китап чыгъаргъанды. Аны тюкен тапкаладан олсатат сибирип алгъан эдиле. Анди уа ол телешулаулагъа жорюйдю, политиклеге насыихатлыкъ этеди, лекцияла окуйду. 2013 жылда уа сурат ишлерге юйренирге сюеме деп тохтагъанды. Устаны да чакыргъанды. Белгити политиклени, ол санда Владимир Путинни суратларын ишлерге сюеди. Хакерле гитче Бушну почтасын ачханларында, Джорджну кесини жаланлай суратны жарты-кыурту ишленип турганын кѐргенди.

Бирла кореширге сюйгенди. «Бизде бирла да болмагъанча фахмулу, кыралгъа жараргъа итинген жаш адамла бардыла. Мен алавы кесими айыруула аллы комитет уа дамада юрениме, алагъа башха жамауат организациялада бла башламчы къауууада тюбегеме. Алары жер жююнде хауаны жылы бола баргъаны, уголовный журуну торлендирирге керек болганы кыагты эдиле, ала иш хакъ кѐторкюлор, медицина, страхование хар кимге да жетер ючюн юрешедиле». Алгъа алыгъаны президент Палм-Спрингс

(Калифорния) курортла барлыкъды. Ма анда олулу кыайтхандан сора кыагъа алыкыгъа эртенде тамаларгъа мурат этип тургъан ишлерине жуукъ заманды уа китабын жазып бошаргъа умут этеди. Литература агентле тергенге кѐре, бир неча китап ючюн Обама 30 миллион доллар алыргъа боллукъду. Барак дагы Президент ара кыурагъа сюеди. Ол а политика лидерини ведомкюну школ боллукъду.

Егор АРЕФѐВ. «Комсомольская правда» газет.

Сѐз ючюн айтханда АБШ-ны бирси таматаралары уа не болуп турадыла?

Американы президентлери Акъ юйден кеткенлеринден сора асламысында жамауат ишгери киришгенди. Алай политикадан да ахыры бла да айырылып кыалмагъандыла. Партиялары ишлерине кыатышхандыла, кандидатагъа тутуу-чулукъ этгенди. Болсада арталыда башха жуушула бла кореширге да болгъандыла.

Джордж Вашингтон, АБШ-ны биринчи президенти (1789-1797 жылда), не бек тилеген эселе да, экинчи болжолдан сора ранчоосуна кетип, вискиле чыгарып башлагъанды. Алгынны политик ол илгични производствосуну, аны сатынуу да тап куралгъанды. Америкада вискини тюз ма аны хайырландан сюйгенди, дерге да боллукъду.

Джон Адамс, экинчи президент (1797-1801 жылда), Куинсиге (Массачусетс штат) кетип, китап да жазганды, фермер молкюна да кыагъа алгъанды.

Уильм Говард Тафт, 27-чи президент (1909-1913 жылда) АБШ-ны Баш сююдне башчылыкъ этгенди.

Джеральд Форд, 38-чи президент (1974-1977 жылда) жанлардуруп къе бла тири корешгенди, шуѐлары айтангъа кѐре, эртенде этен муратны да жетгенди – голф ойнаргъа юйренгенди.

Рональд Рейган, 40-чы президент (1981-1989 жылда) Лос-Анджелесде юй сатып алгъанды, киригасгъа жоруп турганды, бир-бирле республикачылары сѐздеринде да сѐлешгенди. Ол 2004 жылда Альтгеймер ауруудан ѐлгенди.

Жаңганды Обамагъа кыайтыкы. Ол Uber такси-сервисиге ишгери кириме деучю эди, коллоп. Кертиси бла уа пенсиягъа чыккъандан сора жаш кадрлары кызырлау

Алиса РЕКСЕВ.

Усталыкы

Байсолтанланы Тахирни жашы Азамат Къабарты-Малкъар кырал эм аюкул университетини инженер-механик бѐломно абырмалы белгилеге болгъанды. Сѐзѐсѐз, алгын билимине кѐре иш да табарлыкъ эди. Болсада гитчелигинден бери да спорту сюйени себели аны сайлагъанды. Аур атлетикадан эмда грек-рим тутушунан Россейни чемпиону да болгъанды.

Бусагъатда ол Нальчикни «Ижог» тийренсидиге Бизнес институтда спорт эмда тренажер заллагъа башчылыкъ этеди. «Азамат Тахирович бизге 2010 жылда келген эди ишлерге. Ол заманда спорт

Акылы онуюу хыйсабы

мекымбизда хазна зат жокъ эди, тренажер залны юсюнден а айтхан окуна да этмейим. Аны хайырландан кысха заманын ичинде бизни ала юлголе келтирчана болгъандыла, институтда окугъан жашла, кызыла да кѐн санда спортзалга жоруп башлагъандыла. Аны кѐй, бу тийреде жашагъанла да бек сюйюп келдиш.

Байсолтан улу алавы спорту жуушарлыкъларына юйретуу бла чекленип кыалмай, жараулары жашырынкъларына да тюшондорди. Мында хар заманда да тазады, хар зат жериндеди. Мен Азамат Тахировичге бек ыразыма» - дейди институт директору Феликс Хаева.

«Мында тизгинлики юй топ сыйлаууга тутхан сунмагъы. Эслеге эсегиз, къабыргъадала «Полгъа тюкюрме», «Тазалыкъ кирлендирди»

ДАПХАТЛАНЫ Марзип.

УЧРЕДИТЕЛЕ: КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Баш редактор АТТАЛАНЫ Ж.Ж.

РЕДАКЦИЈА:
ТЕКУЛАНЫ Хауа (баш редактору орунбасары)
ЖАНГУРАЗЛАНЫ Нахабат (баш редактору орунбасары)

ТОКЪЛУЛАНЫ Борис (жууалы секретары)
МОКЪАЛАНЫ Зуура (культура бѐломно таматасы)
ТИКАЛАНЫ Фатима (жамауат-политика жашау бѐломно таматасы)

ТЕЛЕФОНЛА:
Редактору прималы - 42-63-01.
Баш редактору орунбасары - 42-38-21, 40-04-82.
Жууалы секретары - 42-66-85.
Секретариат - 40-93-62, Корреспонда - 42-63-52.

РЕДАКЦИЈАНЫ БЕ.ПОМ.ТЕРИ:
Жамауат-политика жашау - 42-24-02, 42-67-68.
Культура - 42-75-82, 42-66-76.
Социальный-экономика - 42-66-73, 40-59-18.
Жаңгылалык эм спорт - 40-39-93, 42-66-71.
Окуучула бла байламлыкъла жорютуу эм реслама - 42-37-94.
Этич корреспондент - 42-68-72.
Тиманчала - 40-28-97, Бухгалтерия - 42-30-87.
Операторла - 40-28-49, 42-39-65.

Редакция авторла бла кыагъат жорютмейин. Кѐп жазмагъа речизия этилмейин эм ала артыл кыайтырмайдыла.

Газетде басылганды материалла айтхандан омыла редакцияны оюму бла келешиме боллукъду. Алада айтхандан хар зат ючюн Россей Федерацияны Басманы юсюнде законуа тийишлиликте материалды авторлары кесиди жуушылдыла.

Редакция авторлардан 400 гетет тизгенди (машина бла жазылган 5-бет) кѐйно аймайды.

Газет Басманы эм асламы информацияны эркинликте жорютуу жаны бла Къабарты-Малкъар регион инспекцияда 2016 жылда 19 декабрде регистраци этилгенди.

Регистрация номер - ПН № ТУ07-00118. Ишлек - 51532

Газетни басмагъа КъМР-ни Басма эмда асламы коммуникация жаны бла кыагъат комитетини компьютер службаасы хазыр этгенди.

Газет «Тетраграф» ООО-ну тинорграфиясында басманганды. Нальчик шахар, Ленин аты проспект, 33

Газетини ислерине тапдыруу ючюн КъМР-ни почта сувказы федеральный Управленийгъа жуушылды. Телефонла: 76-01-28, 76-01-10

Газетини роиннагъа сатыу ючюн КъМР-ни «Успеш» акционер обществосу жуушылды. Телефон: 42-49-34

Номерге графикаге кѐре 19 00 сагъатда кыол салынады. 20 00 сагъатда кыол салынады

ГАЗЕТНИ НОМЕРИНИ ЧЫГЪАРГАНАЛА:
Жаңгуразланы Нахабат - дежурий редактору.
Кетерчиланы Зульфия - жууалы секретарыны орунбасары.
Зезуланы Лида - (1, 2-чи бетле).
Сѐкляваны Валентина - (3, 4-чи бетле) - корректорла.
Тиражы 2100 экз. Заказ № 229
Багъасы 10 сомду.

36000, Нальчик шахар, Ленин аты проспект, 5.
электрон почта: elbor_50@mail.ru